

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Alijs insuper rationibus ex scriptura depromptis, ostendi diuersitate[m]
graduum, in ecclesiae integritate constituendorum III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER SECVNDVS

Iob. 10. est colluies, ait. Anteq̄ uadā ad terrā tenebrosam & optā mortis caligine, terrā miserā & tenebrā: ubi umbra mortis & null⁹ ordo, sed sempitern⁹ horror inhabitās. Ecce ordinē sustollit uir scēt⁹ ab eo loco: ubi nullus decor elucet, null⁹ est ornat⁹. qm̄ propriū ordinis est: uenustatē afferre ijs qb⁹ adest, & mira pulchritudine op⁹ omne cōponere. Qui plane in caelesti habitaculo suā sortit⁹ originē, & illic primariā habēs sedē: in oīa dei opa & totā mūdi fabricā se pulcherrime diffundit, admirādoq; decore singula uenustat. Est igit̄ & in ipsa dei ecclia certus graduū ordo: inter se scdm̄ plationē & subiectionē distinctoꝝ. Alioq; maioris fuerit p̄fectiois, quantū ad ordinis concinnitatē, synagoga iudeoꝝ q̄ Chri ecclia: umbra q̄ uentus, figura q̄ exēplat. Et q̄ in singulis reb⁹ à diuina sapiētia cōditis dilucide cōspicit̄ ordo: in sola dei ecclia & Chri sponsa desiderabilē. eritq; illa sola, destituta ordinis ornatu & splēdore: qd̄ certe ē ab

IX. **Psal. 44.** **¶** Nona ratio. Diuin⁹ psaltes superno a fflatus spiritu, & ecclia sanctā reserās mysteria: inquit. Astitit regina à dextris tuis in uestitu deaurato: circumdata uarietate. Et paulo post eodem loco. Omnis gloria eius filia regis ab intus: in fimbrijs aureis, circumamicta uarietatib⁹. Vbi reginā uocat ecclia: q̄a regis æterni est sponsa. Vestitu deaurato & fimbrijs aureis adornatā, etiā eandē affirmat: qm̄ charitate & alijs gratiā: uirtutūq; charismatibus, à deo ē decorata. Circūdātā ꝑ uarietate & circumamictā uarietatib⁹ eandē p̄dicat: qm̄ diuersitate graduū ac officioꝝ, cuiq; ꝑ suo statu obeundoꝝ, ē splēdide insignita. Qd̄ si omnē q̄s tollat distinctionē statuū: scdm̄ Luthe. Iniam, ut laici & clerici, sacerdotis et plebei, nullū sit discrimē aut discerniculū: q̄ ibidē erit uarietas et diuersitas eccliam adornās. Faceat igit̄ illa æq̄litas: et ualeat illa Luthe, simplicitas, qm̄ ad nihil utilis ē: nisi ut Babylonicā ingerat ecclia cōfusione.

¶ Alijs insup̄ ratiōib⁹ ex scriptura de p̄optis oñdi diuersitatem graduum: in ecclia integritate constituedorum. Cap. III.

Vpra dictis adiiciendæ sunt aliæ rationes, commōstrantes in ecclia **CHRISTI** debere distinctionem graduum et potestatum ordine certo collocari: neq; permittendam esse æqualitatem illam Lutherana.

¶ Sit igitur hæc suo ordine decima. In spirituali epitha la.

thalamio celestis spōsi et suæ sponſæ, quod canticum canticorum uocant: exprimentur ipsius sponſæ diuersa membra, caput, oculi, collū, manus, pedes, & reliqua, designantia secundū sanctorū patrū Gregorij, Bernardi & aliorū interpretationē, diuersitatē administrationū ac functionū ipsius ecclīæ: quas exercent qui in ea gerūt gubernacula, aut qui summā reꝝ gerentibus subsunt. **V**t exempli gratia, per caput accipit is: qui cæteros autoritate supereminet. per oculos: ij qui directricē aliorū habent curā. per collū: qui suscepta à supremo præside munita in alios deriuāt. per ubera: subministrātes lac spiritualis alimonīæ paruulis in **C**hristo. Per manū uero: qui acceptā ab alijs doctrinā uite, accōmodant operi. deniq; per pedes ij signant: qui secundū bonā aliorū directionē ambulant in uia dñi. **Q**ui autē id fiat, ut spirituali huiusmodi mēbroꝝ cōpage coalescat dilecta Christi sponſa: nisi distincti sint hominū status in ecclīa: & hi quidē præsent ut caput, illi proxime subsint ut collū: hi uero postremo reponant loco tanq; pedes. Alioqui ibidē omnino idē erit caput quod collū: & pedes id ipsum quod caput. **E**t quæ tota pulchra esse dicit & omnis maculæ immunis, amica **C**hri ecclīa: in forme erit monstrū horrendūq; uisu, nullā habens partiū sui corporis uarietate, nullāq; mēbroꝝ concinnitate. ¶ **V**ndecima rō. **C**hristus in euangelio beatum Petrū constituit rectorē præcipuū super totam ecclīā: cū dixit illi. **T**ibi dabo clauēs regni cæloꝝ. & quodcunq; solueris super terram: erit solutum & in cælis. & quodcunq; ligaueris super terram: erit ligatū & in cælis. **Q**uæ quidē uerba: sicut & præcedentia. beatus es Simon bariona: quia caro & sanguis nō reuelauit tibi, sed pater meus qui est in cælis. **E**t ego dico tibi: quia tu es Petrus. peculiariter & singulatim ad eū solū direxit. **H**inc in beati Petri præconiū: uere & pie concinit illi ecclīa catholica. **T**u es pastor ouiu, princeps apostolorū: tibi traditæ sunt clauēs regni cæloꝝ. **R**eliquis autē apostolis credita est ecclīæ gubernatio: in certis & determinatis terrę finib; exercēda. **Q**uēadmodū beato Jacobo fratri dñi: cōmēdata ē ecclīa Hierosolymitana. **I**oāni aplo & euāgelistæ: Ephesina, **A**ndreæ: ecclīa Achaia. **M**atthæo **A**ethiopię. **T**homę: **I**ndica. & ita de cæteris locis: ubi dirigēte spū scō sortiti sunt prouincias ad euāgelij p̄dicationē. **P**ræter hos autē apostolos: oculmine insignes mundi principes: designauit dominus noster **I**esus.

Quid sponſæ
mysticæ mē-
bra designāt.

Can. 4.

XI.

Matth. 16.

Iesus Christus & alios septuaginta duos discipulos, inferiore habitos gradu q̄ fuerint apostoli. misitq; illos binos ante faciē suā: in omnem ciuitatē & locum quo erat ipse uēturus. **A**t beato **P**etro, in apostolicā sedis moderatione successerūt ad hęc usq; tempora: diuina ordinatione, summi pontifices. **C**æteris autē apostolis: episcopi, & septuaginta duob; discipulis, sacerdotes minores (q̄ uulgo curati appellātur) suffecti sunt: etiam diuina institutiōe atq; sanctiōe, quēadmodū phibet liber decretorū: uicesima prima distinctiōe, cap. in nouo testamēto. ex **A**nacleti summi pōtificis sentētia. Igit non humana adinuētiōe, ut cōminiscitur **L**uther; sed diuina cōstitutiōe ecclesia in suas dirimitur partes: hęc supremā, has medias, illas uero infimas & postremas. ¶ **D**uodecima. **I**pse sapiētissim; ecclesiasticæ fabricæ architectus (q̄ secūdū Salomonis sentētiā ædificauit sibi domū, ecclesiam: & excidit colūnas septē charismatū spiritus sancti, ad eā stabieliēdā) de bono & fideli ceconomō dicit in euāgelio. **Q**uis putas est fidelis dispēsator & prudēs: quē constituit dñs sup familiā suā, ut det illis in tpe tritici mensuram? **E**cce audimus dispensatorē à domino cōstitutū: super familiæ suæ populiq; Christiani regimen. **Q**ua igitur freti audacia: inficiabimur in ecclesia dei moderatricē aliorū autoritatē? **B**eatus itidem **P**aulus **C**orinthijs scribēs: ait. **S**ic nos existimet homo ut ministros **C**hristi: & dispēsatores ministeriorū dei. **I**n actibus apostolor; ad episcopos **A**sia; idem uerba faciens, attēdit (inquit) uobis & uniuerso gregi: in quo uos spiritus sanctus posuit episcopos, regere ecclesiā dei, quā acquisiuit sanguine suo. **D**emum beatus **P**etrus admonet ecclesiæ rectores: q̄ sint unusquisq; sicut accepit gratiā, in alterutrū illam administrantes: sicut boni dispensatores multiformis gratiæ dei. **H**ortatur etiā eosdē deinceps: quod pascāt qui in eis est gregē dei, non ut dominātes in cleris: sed forma facti gregis ex animo. **E**t longo ante tpe fuerat eidē dictū à summo pastore **C**hristo. **P**asce oues meas: & pasce agnos meos. **S**ed ubi omnia hęc salutaria monita & postremū illud domini præceptū, locū habebūt aut pfiētur: si nullus in ecclesia est præsidentiū & subsidētium ordo: **Q**uomodo identidem legitime pascant gregē rectores: si nullum prorsus discrimē habent potestatis ab ouibus, sed omnino sunt illis dignitate autoritatis æquales? ¶ **D**ecimatertia, **B**eatus **P**aulus ad Romanos

XII.
Prouer. 9.

Luc. 12

1. Corin. 4

Actu. 20

1. Petri. 4

1. Petri. 5

XIII.

Romanos scribens, cōfert corpus Christi mysticū quod est ecclesia sancta: ad corp^o naturale, his uerbis. Sicut in uno corpore multa mēbra habemus, omnia autē mēbra nō eundem actū habent: ita multi unum corpus sumus in Christo, singuli autē alter alterius mēbra, habentes autem donationes: secundū gratiā quæ data est nobis, differentes. Et in prima ad Corinthios epistola: diffusius eandem prosequitur similitudinē dicens. Sicut corpus unū est, & mēbra habet multa: omnia autē mēbra corporis cū sint multa, unū tamen corpus sunt. ita & Christus. Et corpus non est unū mēbrum: sed multa. Si dixerit pes: quoniā non sum manus, nō sum de corpore: nō ideo nō est de corpore? Et si dixerit auris: quoniā nō sum oculus, nō sum de corpore: nō ideo nō est de corpore? Si totū corp^o oculus: ubi auditus? Si totū auditus: ubi odoratus? Nunc autē posuit deus mēbra: unum quodq; eorū in corpore, sicut uoluit. Quod si eēt omnia unū membrū: ubi corpus? Nunc autē multa quidē mēbra: unū autē corpus. Hęc Paulus ibidē. Sed in corpore naturali mēbra certū habent sitū: secundū eminentiā & subsidentiā abinuicē distinctū. Cætera siquidē omnia supereminet caput, brachia autē & pectus: mediū obunēt naturalis ordinis locū, pedes uero imum. Igitur & in Christi corpore mystico ponēda est partiū diuersitas: actuumq; ipsis cōpetentium uarietas. Ut capitis symbolū teneāt: qui cæteris gubernandis p̄sunt. Brachiorū autē & pectoris: qui cū subiiciātur præpositis, alijs tamē regendis etiā p̄ficiuntur. Pedum uero: q; cæteris subsident solū, à quibus directionē accipiant. Alio qui mōstrosū esset ipsum corpus mysticū, & in genuina destitutū pulchritudine: ex unico tātum mēbro cōpactum, & quo: omnia mēbra in unū mēbrū coinciderēt ac cōflarent. quod in natuo suo ope, corpēq; material: natura summopere abhorreret. Quis autē inficiet: corpi Christi mystico miram inesse pulchritudinē? ¶ **Deci** ma quarta ratio. Idē aliofione euāgelij p̄co: in eodē primæ suæ epistolæ ad Corinthios loco subiungit. Et quosdā quidē posuit deus in ecclesia primo apostolos: secundo prophetas, tertio doctores. & deinde inter cætera enūerat & gubernatiōes: ac postea subdit. Nūquid omnes: apostoli? nūquid omnes: prophetæ? nūquid oēs: doctores? Rursum in sua ad Ephesios epistola idē confirmat: dicens de Christo. Et ipse dedit quosdā qdē apostolos, quosdā autē p̄phetas,

Roma. 12.

1. Corin. 12.

Quæ sunt
corpis my-
stici mēbra.

XIII.

1. Corin. 12

Eph. 4

s
alios

LIBER SECVNDVS

alios uero euāgelistas, alios autē pastores & doctores: ad cōsumma-
tiōem sanctorū, in opus ministrerū, in ædificatiōe corporis Christi.
In quibus quidē uerbis ex utroq; adductis loco: testat Paulus deū
certos cōstituisse in ecclesia grad^o officiorum, quos suo digerit or-
dine. Quid em̄ uoces illæ apostolicæ: primo, secūdo, tertio: aliud q̄
ordinem designāt, & ordinatā rerū seriem? Quid ergo Lutherus
hæc scripturæ uerba adeo manifesta ad cōprobādā partiū eccle-
siæ diuersitatē in ordinatissima inæq̄litate cōsistētē, nō attēdit: q̄

XV. soli scripturę sacrę inniti se uelle iactitat? ¶ Decimaquinta. Beat^o
Ioānes apostol^o in sacra apocalypsi, ecclesię sc̄tę, adhuc desudātis
in agone mysteriū adaperiēs ait. Ego Ioānes uidi sanctā ciuitatē

Apoca. 21 Hierusalē, nouā descēdētē de celo: à deo paratā, sicut sp̄sam or-
natā uiro suo. Quā appellat ibidē sanctā ciuitatem: quoniā in ea si-
deliū omniū est collectiō tanq̄ in una republica sub capite Chri-
sto, cuius legibus & institutis uiuūt. Quo etiam nomine eam nūc

Psal. 85 pat. ppheta in psalmo: cū ait. Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei.

Psal. 45 Et iterum. Fluminis impetus latificat ciuitatē dei: sanctificauit ta-
bernaculū suū altissimus. Et rursus. Magnus dñs & laudabilis ni-

Psal. 46 mis: in ciuitate dei nostri, in mōte sancto ei^o. Quos omnes psalmo

rum locos, de ecclesia sancta ad literam intelligēdos esse: sacri ip̄o-
rum interpretes affirmāt. Eādē quoq; ecclesiam decertantē hic
in acie: uocat in supra dicta apocalypsis sententia beatus Ioannes,
Hierusalem, quod in ipsa, trāquillæ pacis est uisio per fidē: & in spe
futuræ pacis potiūdæ. Nouam itidem eam dicit: ad discrimē uete-
ris synagogæ. Descēdētē uero de celo: eādē prædicat. quoniā
ad similitudinē triumphātis ecclesiæ & iam in cælis gloriosæ: est
efformata, ut dictum est in prima huius propositi approbatrice ra-
tiōe. Deinde à deo paratam phibet hāc sanctam ciuitatem: quoni-
am ab eodem in suis gradibus & officijs est decētissime ordinata.
Deniq; tāquā sponsam ornatam uiro suo eādē denominat: quoni-
am Christi sp̄si sui dilectissima est sp̄sa, illiusq; sancto cōsortio ad
ornata. Quæ aut dabitur ciuitas, nullos habens magistratus, plebis
moderatores; nullosq; principes q̄ populū regāt: in qua itidē null^a
alterū potestate antecellat aut autoritate: sed omnes inter se po-
tētatu sint æq̄les. Miserrima certe foret ea ciuitas: si qua talis eēt.
Et quoniā à deo paratam, p̄dictam ciuitatem sanctam, beatus Ioā-
nes

nestatur: ordinatam eam esse oportet, & certis distinctam gradibus. Quæ enim à deo sunt: ordinata sunt, ut testis est Paulus. Sunt igitur in ea superiores q̄ p̄sunt: & inferiores qui subsunt, sunt itē p̄sides qui dirigūt: sunt & subditi qui p̄ceptis illoꝝ obtemperāt, neq̄ in ipsa est omnimoda æqualitas uniuersorū, quantū ad dignitatē: ut asserit Lutherus. ¶ Decimasexta & ultima ratio. In republica ciuili: principatū & subiectionū est ordinata diuersitas, & cōgruentissima distinctio. Vt in regno, toti⁹ gubernatiōis summa penes regem est: sub quo diuersi principes sortiūtur distincta dñia, & gubernationē finitū regni particularē. Sub illis autē: duces militā ac p̄ceres, & p̄fecti populorum. Deinde magistratus, iudices, p̄tores et senatores: suo loco curam gerūt administrādæ iustitiæ. Postremū deniq̄ tenet gradū reipublicæ populus: priuatā agēs uitā. Quid ergo in ecclesiastica re publica sentiendū: quæ priores obtinet & potiores dignitatis partes q̄ ciuilis, haud alio interuallo: q̄ quo anima plus est quā corpus, illudq̄ nobilitate & p̄stantia longe antecedit. Nūquid dicendū est, ecclesiasticam sortē destitutā esse hac partiū uarietate: secundum p̄minentia & subexcellentiā distinctarum: et omnimoda suorum mēbrorum æqualitate cōfusam? Nequaquā p̄fecto, ne cogamur admittēre: maiorem esse ciuilis facultatis q̄ ecclesiasticæ excellentiā, dignitatē & p̄fectionē. Ex his autē q̄ in hoc & p̄cedentia capite sunt dicta: prorsus eliditur primum Lutheri dictū, supra positum.

¶ Non omnes Christianos, sine ætatis & sex⁹ discrimine: habēdos esse dicendosq̄ sacerdotes.

Cap. III.

Postq̄ apertis scripturæ sanctæ antiquorūq̄ patrū testimonijs, liquido à nobis ostensum est in duob⁹ proximis capitib⁹: ecclesiæ catholicæ diuersas eē p̄tes, pro officiorū & actū uarietate ab inuicē discretas, ad assertionem illam Lutheranam interimendam: quæ in fronte huius libri primo loco est annotata. reliquum est ipsdem uis & medijs astruere, sacerdotium nouæ legis non esse promiscuum & commune omnibus: qui sacro regenerationis lauacro sunt abluti, contra id quod secundo loco prius ex Lutero adductum est: exponente sacerdotalem dignitatē uulgo pueris & mulieribus, eamq̄ contaminatē tam sordida prostitutione.

8 2 ¶ Et primo